

AUGUSTIN

Zpravodaj farnosti svatého Augustina v Brně

leden 2017

Oslavy Kristova narození na Kraví hoře

Interiér kostela vyzdobily sestry Cyrilly.

foto: jo

Farnost sv. Augustina se letos poprvé na Vánoce chystala celý advent i prostřednictvím rorátních mší svatých, které se většinou konaly o 7. hodině. Výjimkou byly pondělní mše sv. v 8 hodin a Slavnost Panny Marie počaté bez poskvrny prvotního hříchu, kdy se věřící sešli už v 6 hodin ráno. Nebylo jich ovšem méně než jiné dny, tj. mezi 60 a 80. Účastníkům byla také každou středu na faře nabídnuta snídaně ve formě čaje a výborných koláčů, které pravidelně přilákaly kolem 50 osob. Děti se však těšily nejen na zmíněné dobroty, ale hlavně na lampičky, se kterými v průvodu kráčely setmělým kostelem až k presbytáři.

Nadešel slavnostní den. Sestřičky Cyrilly opět nádherně zkrášlily kostel květinami, mladíci donesli stromky, děti je ozdobily, ženy z farnosti vše pečlivě naleštily a farní sbory nacvičily nové vánoční písně a koledy. Na Štědrý večer velkolepě přednesl sbor a orchestr pod vedením Pavla Kyncla půlnoční mši sv. Františka Xavera Brixioho Missa pastoralis in D, na Boží hod vánoční při mši sv. v 11 hodin zazpívaly dětské sbory, které vedla Ludmila Fialová a Marie Vichrová. A konečně na svátek sv. Štěpána se svůj vánoční repertoár představila starší mládež, kterou řídil Štěpán Kallab. Díky patří všem, kdo přispěli ke krásné slavnosti Narození Páně. =jo=

Mládež zahrála o svátku sv. Štěpána.

foto: Jakub Šebek

O. Josef slaví jubileum

Předposlední prosincový den náš duchovní správce P. Josef Novotný oslavil své čtyřicáté narozeniny. Mnoho lidí z farnosti se snažilo vymyslet pěkný a také i vtipný dar, který by jubilanta potěšil. Určitým vodítkem byla oblíbená oranžová barva, z které se vyznal při rozhovoru v zářijovém zpravodaji. Rovněž nebylo tajemstvím, že oslavenec preferuje nealkoholické nápoje, zejména Coca-colu, a rád si pochutná na lékořicových pendrecích. Jako narozeninový present to však nebylo to pravé. S úlevou proto někteří na odpolední půlnoční

mši svaté vyslechli zmínku o jeho dětské touze po želvě. Nadšení ale vystřídala nervozita. Kde se na Štědrý den dá sehnat tento živočich, aby pan farář byl následující den obdarován i jím? Situaci vyřešila Hedvika Šebková. Díky jejímu úsilí o. Josef kromě sportovních hodinek s mnoha funkcemi, které ho dle jeho slov opravdu potěšily, obdržel i proděravěnou krabici (kvůli přísunu vzduchu) s vysněným zvířátkem. Jeho přání se tak stalo skutečností, byť korpus byl naplněný krémem a obložen kiwi.

Redakce zpravodaje jménem všech farníků přeje o. Josefovi vše nejlepší, hojnost milostí a Božího požehnání.

Slovo úvodem

Před časem jsem zažil příhodu, po které jsem dlouho nebyl k utišení. Co se stalo?

V listopadu roku 2013 se uskutečnila Národní pouť do Svaté země. Naše výprava se nacházela na hoře Sion, za Sionskou branou Starého města jeruzalémského. Po návštěvě večeradla, kdy se nám tajil dech, zda opravdu zde Pán Ježíš povečeřel s učedníky, jsme zamířili do přízemí téže rozlehlé budovy. Tam je umístěna tomba krále Davida, jeho symbolický hrob. Je to ohromně významné místo úcty, místo modlitby. Průvodce Jindřich nás upozornil na potřebu pokrývky hlavy a tichého pohybu, nikoli zády k tombě. Můj kolega Jaroslav nějak nedával pozor a přihrnul se právě, když už jsem i já jako poslední odcházel. V závěru se mu stalo, a stalo se mu to osudným, že kýchl. Modlíci se starý muž, Žid, zvedl hlavu; během následujících dvaceti vteřin jsem se naučil snad všechna sprostá slova, která hebrejšтина má. Ačkoli jsem nerozuměl žádnému.

Kolega vešel bez šábesdeklu, s kolárem, se svítícím zlatým křížkem na prsou a otočený zády k tombě. Víte, jak daleko se dá v modlitební místnosti doplnit? Já ano.

No nic. Jindy suverénní a usměvavý spolubratr zrudl a první kosmickou vypálil ven. Důstojného starce jsme slyšeli ještě dlouho prskat a sopit.

Mě pak nemohli dlouho utiшит, slzel jsem smíchy, připadlo mi to absurdní. Až jsem popadl dech, uvědomil jsem si, jak je krásné, že existují památná místa, která jsou nám vzácná a drahá, a že se v nich dokážeme cítit jako doma. A že umíme, možná o chloupek lépe než hrdý modlíci se hlídač Davidova hrobu, vítat ty, kteří nevědí, jak se chovat. S velkorysostí a s úsměvem. A že sami svojí přirozenou zbožností ukazujeme, jaké je to být normální, být věřící. Děkuji vám všem svatoaugustinským farníkům, kteří to takto s naším krásným kostelem, tak často plným dobrých lidí, máte. Dobrý a požehnaný celý nový rok!

P. Martin Holík, kaplan

Stalo se

O. biskup Vojtěch Cikrle 28. listopadu celebrou u sv. Augustina mši sv. pro pracovníky charity.

~

Maloobchodní síť Brněnka v našem kostele 4. prosince pořádala adventní koncert, při kterém zahrál barokní soubor ARDOR a Zdeněk Chvíla na varhany. Slovem provázel Radek Mezuláník.

~

Druhé setkání seniorů proběhlo v úterý 27. 12. Účastníci sdíleli zážitky, ochutnali cukroví a zazpívali si vánoční koledy. Při večerní mši sv. pak bylo požehnáno víno. Žehnání vína v den svátku tohoto světce připomíná událost, kdy podle tradice apoštol Jan požehnal nádobu s otráveným vínem a zbavil tím jed jeho účinku.

~

Pokřtěni byli:

3. 12. Filip Derka a Stella Zítková

11. 12. Daniel Antonín Kallab

26. 12. Luisa Julie Carlos

Rozloučili jsme se:

17. 12. Jitka Cvrčková

19. 12. Alena Plocková

Prezentace knihy o mučednících Janu Bulovi a Václavu Drbolovi

Druhou adventní neděli odpoledne jsme přivítali v naší farnosti Lud'ka Navaru a Miroslava Kasáčka, autory nové knihy o smrti dvou mladých kněží Jana Buly a Václava Drboly odsouzených v babickém procesu. Představení knihy A přece budu blízko volně navazovalo na představení knihy Mlynáři od Babic, které v naší farnosti proběhlo před osmi lety. V prezentaci autorů jsme se dozvěděli nejen o samotném babickém procesu a jakou roli v něm hráli Bula a Drbola, ale také o pozadí procesu méně chmurného – totiž procesu blahorečení těchto dvou kněží, který se již z brněnské diecéze přesunul do Říma.

Adventní vlak

Během doby adventní děti při každé mši svaté, které se zúčastnily, dostaly jízdenku, kterou podepsaly a vhodily do adventního vlaku jako dárek Pánu Ježíši. Z jízdenek pak s. Edita vyrobila obraz Betléma. Nejlepší sběrači jízdenek pak dostanou sladkou odměnu.

Střípky z adventní doby v naší farnosti

O první adventní neděli se tradičně svítily věnce a zpívaly farní sbory.

foto: jo

Odpoledne první neděle adventní byl rozsvícen strom, který stojí před farou. Kromě úvodního slova a krátkého zamyšlení k adventu dětský chrámový sbor pod vedením Marianky Vichrové a sbor starších dětí pod vedením Ludmily Fialové zazpíval několik nejen adventních skladeb.

foto: mš

Druhou neděli adventní naši farnost již tradičně navštívil svatý Mikuláš.

foto: Eva Zichová

Letos poprvé adventní neděle obohatily katecheze týmu s. Edity pro děti.

foto: Kateřina Škvařilová

Po rozsvěcení stromu následoval adventní koncert našeho chrámového sboru pod vedením pana Pavla Kyncy. Během něj zaznělo i nově uvedené dílo „Adventní rozjímání s dýmkou a barokní hudbou“, které složil náš farník, pan Daniel Kikta.

foto: mš

Betlémské světlo přivezly skautky i do našeho kostela.

foto: Jakub Šebek

Dotazník: farní ples 2016

Chtěli bychom se vás zeptat na vaši zpětnou vazbu k letošnímu farnímu plesu. Budeme rádi, když nám odpovíte v krát-

kém dotazníku a pomůžete nám. Dotazník najdete na adrese: augustin-ples2016@jdem.cz

Organizátoři plesu

Výsledky:

Jan Otrádovec	23	Julie Honsová	10
Karel Prchal	21	Ema Štěpánková	10
Marie Prchalová	14	Mikuláš Homola	10
Niki Škvařil	11	Šimon Horký	10
Prokop Homola	11	Klára Graffová	10
Amálie Honsová	10	Terezie Graffová	10
		Timotej Škvařil	10

Představujeme farní sbormistry: Ludmila Fialová

Dnes vám představuji naši sbormistryni a varhanici, paní Ludmilu Fialovou. V červnu loňského roku převzala paní Fialová spolu s naším sbormistrem, panem Pavlem Kynclem, z rukou brněnského biskupa otce Vojtěcha medaili sv. Cyrila a Metoděje za dlouholetou práci pro církev a farnost.

Vážíme si jejich práce v naší farnosti, kterou několik let nadšeně věnují dětem a mládeži a nám všem dělají krásnější dny s hudebními vystoupeními během roku.

Paní Fialové jsem během adventních dnů položila několik otázek.

1. Na konzervatoři jste studovala varhany a sólový zpěv, zpívala jste ve sborech Brněnští madrigalisté, Kysu- ca a v Českém filharmonickém sboru Brno. Celý život se věnujete dětem, ať už v ZUŠ Veverčí nebo ve sboru sv. Augustina. Jak se stala hudba Vaší profesí?

Byla jsem zřejmě ovlivněna prostředím, ve kterém jsem vyrůstala. Narodila jsem se v Ostrovačicích, můj tatínek byl výborný učitel matematiky a fyziky, ale také hudební výchovy. Měl krásný hlas a hrál na varhany. Bylo mu vyhrožováno, že jako učitel nesmí být varhaníkem v kostele. Neposlechl – a se svými zdravotními problémy se stal dělníkem. Hrát nepřestal. Varhany tehdy ještě nebyly na elektrický pohon, a tak jsem šlapala měchy, když tatínek hrál. Byla to má oblíbená činnost. Když se blížily vánoční svátky, scházeli se u nás zpěváci a obývací pokoj se proměnil ve zkušebnu. Já jsem se vždy schovala pod klavír a ze svého úkrytu vše nadšeně pozorovala. Bez tatínka se neobešla žádná svatba nebo pohřeb a u nás doma se nacvičovala i divadelní představení, ve kterých jsem dostávala dětské role. Moje rozhodnutí pro studium varhan na konzervatoři ovlivnil i hudební skladatel Zdeněk Pololáník, který dodnes žije se svou ženou v Ostrovačicích a doporučil je jako dobrou volbu. Sólový zpěv jsem studovala jako druhý obor. Toto dvouoborové studium se stalo základem mé další činnosti. Po škole jsem se stala varhanicí v kostele Božského srdce v Husovicích a se svým manželem jsme se střídali u varhan a vedli chrámový sbor. Několik let jsme ještě pomáhali při svátečních hudebních produkcích v kostele sv. Tomáše, kde se stal můj tatínek ve svém důchodovém věku ředitelem kůru. Naše hudební zaměření, cvičení dětí na klavír, moje zpívání, to vše nás vypudilo z pracně získaného panelového bytu a po přestěhování jsme

se ocitli ve farnosti sv. Augustina. Začali jsme zde vpomáhat hrou na varhany při některých mších svatých. Tehdy působil v kostele dospělý chrámový sbor, sbor mladých vedený Pavlem Kynclem, ale chyběl dětský sbor. A tak mne nenapadlo nic lepšího, než to zkusit. A je to již více než 25 let. Zúčastnili jsme se všech 20 ročníků „Setkání chrámových sborů“ a stále vystupujeme při svátečních příležitostech.

2. Vedete sbor starších dětí, dokážou vás ještě něčím překvapit? Jaký má dnešní generace vztah k hudbě?

Každé dítě je originál, který vždy překvapí. V tomto sboru se vystřídalo již několik generací. Ti nejstarší jsou třicátníci, otcové a matky dětí, které zde zpívají. Současné děti musím pochválit. Jsou hudebně nadané, živé, ale i ukázněné. A přesto mám s nimi jeden velký problém – stále si nepamatuji a pletu jejich jména (a lepší už to nebude). A jaký mají vztah k hudbě? V každé generaci se musí děti k hudbě vést a vychovávat. Záleží na nás, dospělých, co jim nabídneme. Módní populární hudbu, nebo lidovou píseň, Bacha, Mozarta... Já svým žákům populár- zošklivuji, protože je hudebně primitivní, ohlušující a často amorální. A pohled na potetované, upoceně tzv. zpěváky, členy skupin, skrývající se za tmavými brýlemi, je krajně neestetický.

3. Tři z Vašich dcer se dnes věnují hudbě profesionálně, úspěšně koncertují. K lásce k hudbě jste vedla i svá vnoučata. Váš manžel Petr Fiala je hudebním skladatelem, sbormistrem, dirigentem. Jak se Vám žije ve světě hudby?

Všechny své dcery jsem vedla k hudbě. Hrály na klavír, housle, flétnu, zpívaly ve sboru. Jako malé si nejraději pouštěly ještě z gramofonové desky Dvořákovy Slovanské tance nebo jeho Te Deum Laudamus (Tebe, Bože, chválíme) a do neko- nečna na tuto hudbu tančily. Na konzervatoři studovala i dcera Petra, která dnes využívá své hudební vzdělání v trapi- tickém klášteře v italském Vitorchianu, kde sestry všechny své modlitby zpívají.

Ludmila Fialová při zkoušce se sborem.

foto: ojn

Nejstarší vnučka Alžběta je v současné době jedním z našich varhaníků. Život s hudbou je krásný, i když mnohdy plný nervového vypětí. Když na koncertním pódiu vystupuje váš žák, nikdy nevíte, jak to dopadne. Proto každému z nich věnuji vždy mnohem víc času, než stanovuje můj pracovní úvazek, aby byl připraven na 100 procent.

4. Jakou hudbu ráda posloucháte?

Zásadně klasickou a jen výborné úrovně.

5. Jaké máte další koníčky kromě hudby?

Hudba je takový kůň, že na koníčky není mnoho času, ale v poslední době, díky augustinskému jarmarku, je to pěstování pokojových květin. Před jarmarkem máme květináče úplně všude.

6. Jak jste prožila adventní čas?

Jak? S kalendářem v ruce, abych na něco nezapomněla. Patří sem intenzivní zkoušky dětského sboru na adventní i vánoční zpívání, navíc zkoušky dívčího sboru na nahrávání mariánského CD s názvem „Maria, růže tajemná“, které proběhlo v Besedním domě 10. prosince 2016, i příprava žáků na koncerty ZUŠ. Snažila jsem se zúčastnit co nejvíce ran- ních rorátů a zásadně ignorovat vánoční trhy, které jsou rušivým elementem adventní doby.

Děkuji za rozhovor a přeji Vám vše dobré. J. Š.

Paní Ludmila Fialová oslaví v lednu krásné kulaté narozeniny. Za farní Zpravodaj jí vyprošujeme hodně Božích milostí, pevné zdraví, radost v rodině i ve všem, co sama dělá.

Farní diář

1. 1.	mše v 7:00, 9:00, 11:00 a 18:00 hod.
5. 1.	koncert Cyrilometodějského gymnázia v 19:00 hod.
6. 1.	slavnost Zjevení Páně – Tři králů, mše v 8:00 a 18:00 hod.
15. 1.	příprava dětí na první svaté přijímání
21. 1.	od 14:30 hod. proběhne další setkání seniorů. Tentokrát budeme hrát deskové hry.
2. 2.	slavnost Uvedení Páně do chrámu – Hromnice, mše v 8:00 a 18:00 hod.

Ptáte se: Odkud pramení zvyk žehnání domů třemi králi?

Jediným biblickým místem, kde se mluví o mudrcích, kteří, vedeni hvězdou, vážili dlouhou cestu, aby se poklonili právě narozenému židovskému králi, je Matoušovo evangelium (Mt 2,1–12). V tomto úryvku nejsou nazýváni králové, ale mudrci či mágové, není tam uveden jejich počet, natož jejich jména. Počet tři je vyvozen pravděpodobně z toho, že Ježíši přinášejí tři dary (zlatu, kadidlo a myrhu). Označení králové se pak objevuje až v 6. století. Jména Kašpar, Melichar a Baltazar se poprvé objevují o něco později.

O svátku Zjevení Páně (6. ledna) se píše křídou, která bývá obvykle posvěcena den předem, na dveře domů zkrat-

ka K + M + B + nebo latinský ekvivalent C + M + B + jako formule požehnání a přidává se aktuální letopočet. Tato zkratka neoznačuje iniciály tří králů, ani důmyslnou pomůcku pro sklerotiky, aby si nezapomněli, když odchází z domu, vzít s sebou Klíče, Mobil a Brýle, ale ve skutečnosti je to zkratka latinského přání „Christus mansionem benedicat“ – „Ať Kristus žehná tomuto příbytku“, resp. jeho obyvatelům a všem, kdo se v něm budou pohybovat; a to po celý rok. Proto se za třetí křížek píše letopočet. Tři křížky neznamenají „plus“, ale symbolizují Nejsvětější Trojici, tj. Otce, Syna a Ducha Svatého. I proto by měly být tři a ne jen dva. =ojn=

Co víme a nevíme o původu našeho betléma

V každoročně vydávané brožurce informující o bohoslužbách během Vánoc jsou stručně popsány i betlémy jednotlivých brněnských kostelů. O původu našeho betléma se toho dosud mnoho nevědělo a tomu odpovídá i popis. Jak to vlastně bylo s betlémem v kostele sv. Augustina? Je opravdu ze sádry, jak brožurka uvádí? Má vůbec nějakou uměleckou hodnotu? Teprve nedávno nám jeho původ objasnil P. František Fráňa.

P. František Fráňa, známý jako otec Tišek, byl s farností a kostelem sv. Augustina úzce spjatý už od svého dětství. Ministrant zde, v dospělosti ministranty vedl a vychovával. Dobře se znal se zdejšími otci augustiniány, P. Karlem Fanfrdlou a P. Josefem Gabrielem. Je tedy snad jediným z farníků – pamětníků, kteří nám mohou něco nejen o původu betléma, ale i o historii farnosti povědět. Nakonec kdo vydanou historii farnosti četl, mohl si všimnout, že její značná část vznikla právě díky otcovým osobním vzpomínkám.

Podle mailu P. F. Fráni z prosince roku 2014 byl betlém majetkem P. Fanfrdly. Ten jej nechal zhotovit již během dostavby kostela u řezbáře Proseckého, vzdáleného příbuzného P. F. Fráni. Obsahoval Svatou rodinu, 2–3 pastýře, mnoho oveček a Tři krále. P. Fanfrdla pak ještě přidal několik menších pastýřů. (Nevíme

ale, kdy a kdo byl autorem. Opět pan Prosecký?)

V době, kdy byl P. K. Fanfrdla vězněn, P. Josef Gabriel rozšířil betlém o postavy pastýřů – otce a syna. Konkrétně k tomu P. F. Fráňa píše: „Tyto pastýře zhotovil na počátku 50. let řezbář, jehož jméno jsem zapomněl. Měl dílnu na odbočce ulice Pekařské vpravo.“ Shodou okolností na CM střední pedagogické škole vyučuje vnučka známého brněnského řezbáře a restaurátora Jaroslava Vaňka, autora např. překrásného betléma u kapucínů. Ta potvrdila, že dědeček opravdu měl dílnu na uvedeném místě v ulici Pekařské. Tedy pastýři otec a syn jsou bezpochyby jeho dílem. Jsou to větší postavy, údajně aby mohly vytvořit dojem hlubší perspektivy, jak to, zdá se, v tehdejší době bylo zvykem.

P. F. Fráňa se nezmiňuje o andělech, kteří jsou také součástí našeho betléma. Byli také pořízeni P. Fanfrdlou, nebo byli doplněni později, např. jako dar farníků? To už zřejmě nezjistíme.

Když augustiniáni z farnosti museli odejít, a musel z ní odejít i F. Fráňa se svým otcem, předával písemně v září 1961 farář K. Fanfrdla nově příchodícímu dr. F. Frausovi drobný inventář. V dokumentu, založeném na farním úřadě, se píše: „Dále v místnosti archivu, ve skříni na paramenta je betlém, tak jak byl

opatřen během doby od faráře a kaplana, je majetkem faráře P. Fanfrdly, tento jej ponechává pro kostel sv. Augustina k užívání, protože věřící jsou na tento betlém zvyklí.“ Od šedesátých let se ve farnosti kněží hodně střídali, jak uvádí farní kronika. Nikde v ní však není zmínka o pořízení nového betléma. Víme s jistotou, že betlém nebyl nahrazen jiným po roce 1990, to už může dosvědčit P. M. Kabrda. Můžeme si tedy být jisti, že betlém je původní a vznikl tak, jak nám to P. F. Fráňa popsal.

Co nás i příchodí na našem betlému překvapuje, je rozdíl v velikosti jednotlivých postav. Betlém tím působí nesourodě. Přesto nyní už nemusíme pochybovat o jeho hodnotě. Provázeli věřící již od počátků naší farnosti, spojuje nás s nimi, a už tím je pro nás cenný.

(sta)

Betlém v kostele sv. Augustina provází věřící už od založení farnosti. foto: jo